

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Kanadassa:
Yksi vuosikerta \$5.50 Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$1.60 Yksi kuukausi .60
Suomeen ja muulle ulkomaille:
Yksi vuosikerta \$8.50 Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:
One Year \$5.50 Six Months 3.00
Three Months \$1.60 One Month .60

No. 65

TORSTAINA, MAALISK. 18 P.—THURSDAY, MARCH 18

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

KAPPIN HALLITUS KUKISTUNUT

TYÖLAISTEN EDUSTAJIEN LAUSUNTO

Väittävät todistusten osottavan, että Warren Grimm oli hyökkääjien joukossa

Centralian muhujuttua seuranneen työväenlautakunnan lausunto, josta lehdesämme on lyhyemmin ennen mainittu, on kokonaisuudessaan seuraava:

Labor Temple, Tacoma, 15 p. maalisk.

Työväenlautakunta kokoontui Labor Templen huoneistossa ja järjestettyään kokouksen valitsi P. K. Mohrin esimeheksi. Läsnä olivat: J. O. Craft, W. J. Beard, Otto Newman, Theodore Mayer, E. W. Thrall ja P. K. Mohr.

Toimitettiin salainen lipuaanestys syylisyyksikysymyksestä ja yksimielinen tulos oli: "Ei syyllisiä."

2. Olivatko Centralian liike-miesryhmät tehneet salaliiton hyökkäykseen I. W. W:n haalille? Lausunto: "Olivat."

Vastajilla oli näyttävä todistuksia, että liikemiehet pitivät kokouksen Elk-klubissa lokak. 20 p:nä, 1919, jossa kokouksessa keskusteltiin keinoista i.w.w.läis-tilanteen käsittelemiseksi ja jossa läsnä olivat Herman Allen, Lewis-kauntin yleinen-syyttäjä; poliisipäällikkö A. G. Hughes ja William Seales, American Legionin komentaja Centraliassa. Siellä oli Herman Allen lausunut, "Ei ole olemassa sellaista lakia, joka oikeuttaa teidät karkottamaan i.w.w.läiset kaupungista". Poliisipäällikkö lausui: "Ette voi karkottaa i.w.w.läisiä kaupungista, sillä he eivät ole rikoneet mitään lakia." F. G. Hubbard oli tähän sanonut: "Se on kiertänyt häpeällistä; jos minä olisin poliisipäällikkö, saattaisin heidät pois kaupungista 24 tunnin sisällä." William Seales, joka oli kokouksen puheenjohtajana, oli sanonut, että vaikka hän ei suosinutkaan hyökkäystä niin ei kuitenkaan löydä sellaista amerikalaisista valmiehistoa, joka heidät julistaisi syylliseksi, vaikka hyökkäys tehtäisiinkin tai joutaisi sen tapaisa. Hän silti ilmoitti nimittävänä salaisen komitean käsittelemään i.w.w.läis-kysymystä.

3. Tehtiinkö I. W. W.-haalin laiton hyökkäys? Lausunto: "Tehtiin." Esitetyt todistukset saattoivat meidät siihen varmaan vakuutukseen, että hyökkäys tehtiin ennenkuin laukaustakaan oli ammuttu.

4. Oliko vastaajilla oikeus puolustaa haaliaan? Lausunto: "Oli." Erään kerran ennemmin oli sisäänmurto tehty I. W. W:n haaliin, huonekalut oli varastettu tai hävitetty, köysiä asetettiin miesten kaulaan ja heitä käsiteltiin muutenkin väkivaltaisesti ja lopuksi karkotettiin kaupungista pikavarsilla asettujen kansalaisten toimesta.

5. Oliko Warren O. Grimm osallinen hyökkäysalailiossa? Lausunto: "Oli." Esitetyt todistukset saattoivat meidät siihen varmaan vakuutukseen, että Warren O. Grimm oli osallisena I. W. W:n haalille tehtyyn hyökkäykseen.

Meidän mielestämme sitovin todistus siitä, että Grimm oli I. W. W:n haalin edustalla ja toisten hyökkääjien joukossa, oli valtion todistajan Van Gilderin kertomus todistajapaikalla, että hän seisoi Grimmia vierellä 2-kadun ja Tower avenuen nurkassa, silloin kun hänen kertomuksensa mukaan Grimm ammuttiin. Tämän todistuksen kumosi viisi todistajaa, jotka sanoivat nähneensä Grimmia tulevan haavottuneena I. W. W:n haalilta. Ei ole uskottavaa, että Van Gilder, joka oli Grimm-läheinen ja persoonallinen tuttava, olisi jättänyt hänet ka-

Liittolaismaiden joukot vallottaneet Konstantinopolin

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Or., March 18, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Konstantinopoli, maalisk. 18 p. — Liittolaismaiden joukot vallottivat Konstantinopolin eilen aamulla brittiläisten joukkojen komentajan kenraali Sir C. F. Milen johdolla. Taistelua ei syntynyt muualla kuin sotamies-riemusta luona, missä turkkilaiset ryhtyivät vastustamaan liittolaisten joukkoja. Taistelussa kaatui joitakin brittiläisten mukana taistelevia itäintialaisia punjabeja ja muutamia turkkilaisia.

Brittiläiset nykyään kontrolloivat Turkin lennätin- ja postilaitosta sekä Bosporan salmea ja tulevat niitä kontrolloimaan kunnnes, rauhansopimus Turkin kanssa on allekirjoitettu.

Sotalaivoja ei rakenneta lisää

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Or., March 18, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Washington, 17 p. maalisk. — Kongressin laivastovaliokunnan alustaneelle esitetyssä laivaston kustannusarvio-mietinnössä ei suositeta uusien sotalaivojen rakentamista. Myöskin kielletään mietinnössä luovuttamasta varoja kahden suuren merilentokoneen rakentamiseen, joiden koko suunniteltiin kaksi kertaa suuremmaksi kuin Atlantin yli lennettävien H-4:n. Kulunkiarvio on \$200,000,000-pienempi kuin viimevuotinen kulunkiarvio, summa ollen \$424,450,000.

VANGITTIIN MIELIPI-TEENSA JULKITU- MISESTA

Portland, Ore., 17 p. maalisk. — Työmiehes Fred Mitchellin vangitsi poliisi eilen "kuulustelun" varten. Poliisi väittää mielenkovasti "rähiseen" Montesanon päätöksen johdosta ja uhkailleen, että "asiat olisivat päättyneet toisin jos hän olisi ollut Montesanossa asettuna."

velemään yksinäänsä puoli blokia kuolettavasti haavottuneena. 6. Saivatko vastaajat oikean ja tasapuolisen kuulustelun? Lausunto: "Eivät." Oikeus ei laskenut esille eikä antanut valmiehiston kuulla kaikista vahingoittavimpia todistuksia Centralian liike-miesten hyökkäysalailiosta. Tämä oli yksi pää-seikkoja mitä vastaajat halusivat näyttää toteen.

Myöskin hallituksen sotajoukkojen hankkiminen yleisensyyttäjän Allenin toimesta tehtiin ainoastaan tarkoituksella luoda "atmosferia". Haastatellusamme tuomaria, sheriffiä ja yleistä-syyttäjä, tuomari ja sheriffi sanoivat että heidän mielestään sotaväen tuottaminen oli tarpeellista ja että sotaväki tuotettiin ilman heidän suostumustaan ja tietämättään. Haastatellussa Mr. Allen lupasi esittää seuraavana aamuna todistukset pääkohdistaan sotaväen tuottaminen oli tarpeellista, mutta seuraavana päivänä hän kieltäytyi antamasta näitä tietoja. Hän sanoi kumminkin, ettei hän pelkää i.w.w.läisiä, vaan pelkäsi väkivaltaisuutta American Legionin taholta. Tämän tunnustuksen hän antoi osottuunsa hänelle kuinka erheellistä oli luulla i.w.w.läisten saapuvan asettetuina ja sekaantuvan päätöksen tekoon. Myöskin American Legionin jäsenen läsnäolo oikeus-salissa suurilukuisena.

Theodore Meyer, Everett Central Labor Council; John O. Craft; Seattle Metal Trades Council; E. W. Thrall, Brotherhood of Railway Trainmen, Centralia; W. J. Beard, Tacoma Central Labor Council; Otto Newman, Portland Central Labor Council; P. K. Mohr, Seattle Central Labor Council.

PUNA-ARMEIJAN SAAPUMINEN VLADIVOSTOKIIN

Seattliläinen työmiehes kertoo kansan riemusta taantumuksen kukistuksessa

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Or., March 18, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Seattliläinen tarjottaja George Jackson, joka oli Vladivostokissa Punas-armeijan saapumista haastattelijalle riemusta mikä Vladivostokin asukkaissa pääsi valloille tapauksen johdosta.

Jackson, joka oli kauppalavasto-osaston palveluksessa laivalla "Waban", saapui Vladivostokiin tammik. 30 p:nä. Laivalla käyneet venäläiset tullivirkailijat olivat sanoneet, että olot kaupungissa eivät olleet kelpoisia, mutta he toivoivat asemien parantuvan muutaman päivän kuluttua kun sovittihallitus otti asiat hoitaakseen.

Kaupungin taantumuskelliset olivat päättäneet antautua ilman vastarintaa, ja neuvosto-armeija marssi kaupunkiin ilman verenvuodattamista. Soittokunnat kajahuittelivat ilmoille sävellettyjä ja Vladivostokin asukkaat näkyivät riemuitsevan yksimielisesti vapauduttuaan taantumushallituksesta. Joka ikinen näkyi kantavan punaista merkkiä, o-sottaakseen siten kannattavansa neuvostohallitusta.

Liittolaisten puna-kelta-sininen lippu liehuu oikeustalon katolla. Neuvostojoukot leikkasivat pois valkosen ja keltaisen osan ja antoivat punaisen kaistaleen liehua yksin.

Jackson sanoo häneen tehneen erikoisemman vaikutuksen sen ystävällisen kohtelun, mitä venäläiset osoittivat amerikalaisia kohtaan, jotka heidän väitteitensä mukaan olivat tulleet suurensti petetyiksi sovittien sulteen. Siperiassa vangiksi otettut amerikalaiset vapautettiin pian, mutta japanilaiset pidätettiin. Mieliala japanilaisia kohtaan Siperiassa on katkera, sillä Japani on ollut kaiken aikaa maan-anastus-aikeissa.

Neuvosto-armeijan sotilaat olivat hyvin puettui, sanoo Jackson. Miehet käyttivät kylmää ilmanalassa tarvittavia turkkeja ja muita lämpöisiä vaatteita.

"Japanin täytyy perääntyä Siperiasta," selitti Jackson. "Japanilaiset sotilaat eivät voi kestää ankaraa ilmanalaa, johon venäläiset ovat tottuneet. Heitä tuoliin joukkoittain. Kun minä lähdin Vladivostokista oli melkein koko Siperia sovittien hallussa.

Kuusituntinen työpäivä.

Vladivostokin satamatyöläiset alkoivat työntekoa klo 8 aamulla, kertoi Jackson, ja lopettivat kello 12 aikana päivällistä varten. Työt alettiin uudelleen puoli kolmen aikana ja lopetettiin puoli viiden aikana.

Kuusituntinen työpäivä on riittävä pitkä, selittävät Vladivostokin työläiset.

Neuvosto-ruplan arvo. Kun Jackson saapui Vladivostokiin sai Amerikan dollarilla 400 ruplaa. Myöhemmin annettiin 150 ruplaa dollarista. Kun sovittien olivat vallassa, oli mahdollista ostaa ruplaa dollarilla. Ei kukaan halunnut niistä luopua.

SYYTETÄÄN MURHASTA.

Alexandria, Minn., maalisk. 13 p. — Senaattori Knute Nelsonin poika Gustaf Nelson, joka tappoi erään Joseph Middletonin nimisen maanviljelijän pari päivää sitten ja josta syytettiin hänet paikallinen rauhanomaisen vapautti, on joutunut uudelleen viranomaisen käsiin ja asetettu syytteen miehestä. — Ind.

Vaativat pikaista tuomiota Centralian syytetyille

Montesano, 17 p. maalisk. — Jos oikeus suostuu valtion syyttäjien tekemiin esityksiin, langetetaan Montesanossa viime lauantaina miestappoon syylliseksi julistettujen seitsemän i. w. w.läisen tuomiot ensi maanantaina. Valtion syyttäjät ovat vaatineet pikaista tuomion langettamista. Kuvernööri Hartia kehoitetaan tällä viikolla komentamaan pois tänne sijoitetun hallituksen sotaväen.

Kansan valistaminen Neuvosto-Venäjällä

Lontoo. — Puheessaan (jonka liittolaisten sensuuri on estänyt julkisuuteen pääsemästä ja joka äskettäin julkastiin L. Humanissa Pariisissa) Moskovassa painosti Lenin lukutaidottomien ihmisten opettamisen tärkeyttä ja välttämättömyyttä järjestää köyhälistön opetusvoimaa.

Tämä kysymys ei ole kauniiden korulausien kysymys, hän sanoi, mutta kysymys käytännöllisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä pakottaa jokainen lukutaitoinen ja kirjotustaitoinen henkilö pitämään velvollisuutensa opettaa muutamaa lukutaidotonta.

Epäilemättä on totta, että meiltä puuttuu kirjoja, mikä johtuu teollisista vaikeuksista ja polttoaineiden puutteesta, mutta, hän kysyi: "Osaammeko käyttää niitä kirjoja mitä meillä on?"

Laiton tuomio läimätetty työmiehille

Eugene, Ore., 17 p. maalisk. —Kahta työmiehestä J. C. Nowlinia ja M. Stirlandia sarkotettiin rauhantuomari Wellsin oikeudessa \$20 kutakin tueurakoitsija R. N. Andersonin "kavaltamiseksi".

Stirland ja Nowlin olivat saaneet vapaakyydin Portlandista Blue Riverin Eugeneen kautta, sillä ymmärryksellä että he alkanvat työhön aliruokitsija Andersonille, joka rakentaa hallituksen maantietä, jos työ on sellaista kuin sen on sanottu olevan. Kaipa työsuhteet eivät tyydyttäneetkin miehiä, koska he palasivat takaisin Eugeneen. Täällä heidät sitten sheriffi vangitsi yllämainitulla seurauksella.

Aviottomien lasten oikeudet N.-Dakotassa

Fargo, N. D. — Ensimmäinen oikeusjuttu aviottomien lasten oikeuksia koskevan lain nojalla on päättynyt Cass-kaupungissa, kun eräälle avioliiton ulkopuolella syntyneelle lapselle annettiin isän nimi ja lapsi julistettiin lailliseksi perilliseksi. Avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten oikeudet määräävä laki hyväksyttiin valtion lainlaajituskunnassa maaliskuulla, 1917.

Tämän lain määräysten mukaan, joka on muuten ensimmäinen laatuaan koko maassa, avioliiton ulkopuolella syntynyt jälkeläinen julistetaan luonnollisten vanhempiensa lapseksi, ja sellaisena hänellä on samat oikeudet, kasvatukseen, elatukseen ja suojan nähden kuin työlläkin avioliitossa syntyneillä ja on oikeutettu saamaan osuutensa perinnöstä toisten "laillisten" jälkeläisten ohella.

Kantajan on oikeudessa todistettava kuka lapsen isä on vuoden sisällä syntymisestä lukien.

HYVÄTULOISIA LAULAJIA

New York, 17 p. maalisk. — Ryhmä oopperalaulajia maksoi eilen tuloveronsa. John McCormack maksoi \$145,000; Galli-Curci \$75,000 ja Enrico Caruso \$100,000.

RADIKAALEIT TAVOTTAVAT VALTAA KÄSIINSÄ, PYRKIEN KUKISTAMAAN EBERTIN HALLITUKSEN. OVAT MUODOSTANEET MINISTERISTÖN, VALTIOKANSLERINA DÄUMIG.

Berliini, maalisk. 18 p. — Von Kappin vastavallankumouksellinen diktatuuri päättyi eilen illalla kun hän ja sotaministeri kenraali von Lutwitz erosivat toimistaan. Eugene Schiffer, joka toimii varavaltio-kanslerina Ebertin ministeristössä, otti hallintovallan käsiinsä. Heti tämän jälkeen vedettiin hallitusrakennuksen katolle puna-, valko- ja mustavärinen lippu merkiksi siitä, että monarkistien vastavallankumous oli rauennut tyhjiin.

RADIKAALEIT MUODOSTANEET OMAN KABINETTINSA.

Lontoo, maalisk. 18 p. — Berliinistä Kööpenhaminan kautta tulleet tiedot kertovat kansalliskonventionin edustajain Cohnin ja Däumigin, jotka ovat yhtyneiden radikaalien puolueiden johdossa, sanoneen, että proletariaatti ei rupea uudelleen järjestämään joukkojaan Ebertin hyödyksi. Proletariaatti vaatii valtaa itselleen, he sanovat. Tiedonannossa kerrotaan itsenäisten sosialistien, kommunistien ja oikeistolaisten pitäneen yhteisen kokouksen, jossa ovat muodostaneet kabinetin. Tässä työläisten kabinetissa on valtiokanslerina Däumig, sisäministerinä Kurt Beyer ja oikeusministerinä herra Cohn. Tähän työläisten kabinettiin kuuluu vain itsenäisiä, sosialisteja ja kommunisteja.

TYHJÄÄN RAUKESI TAANTUMUKSELLISTEN PUUHA.

Lontoo, maalisk. 18 p. — Tänään saapui tänne vahvistus aiemmin tululle tiedolle, että von Kappin johtama vastavallankumous Saksassa on täydellisesti luhistunut. Kööpenhaminasta tiedotetaan, että kenraali von Quelsen on Ebertin hallituksessa valtiokanslerin virkaa hoitavan Gustav Bauerin nimessä ottanut käsiinsä Berliinissä olevien sotajoukkojen ylimmän johdon. Ebertin hallituksen odotetaan palaavan Berliiniin tänä päivänä.

Tilaisuutta hyväkseen käyttäen spartakuslaiset toimivat kiireisesti tarkoituksella muodostaa neuvostohallitus Saksaan. Stuttgartista lennätetään, että Cereassa — tärkeä rautateiden yhtymäkohta länteen Berliinistä — on ollut verisiä taisteluja. Baijerin maapäivät ovat valinneet tohtori von Kappenin Baijerin pääministeriksi.

TAISTELU YLIVALLASTA BERLIINISSÄ.

Berliini, maalisk. 17 p. — Hirvittävä taistelu Berliinin kontrollista on parhaillaan käynnissä. Taistelu alkoi tiistaina kello 4 iltapäivällä, jolloin alkoi yleislakko, kun spartakuslaiset valtasivat Berliinin esikaupunkien Strasburgin ja Vogelburgin rautatieasemat. Viranomaiset sanovat Saksan bolshevikien aikovan julistaa Saksan soviettiasavallaksi ja sitte vapauttaa ne 200,000 venäläistä sotavankia, jotka ovat edelleen vankileireillä Saksassa.

AGITEERAAVAT SOVIETITASAVALLAN PUOLESTA

Lontoo, maalisk. 17 p. — Saksan itsenäiset sosialistit ja kommunistit ovat ryhtyneet tulisaalla innolla tekemään agitatioita, tarkoituksella tehdä Saksasta soviettiasavalta ja saattaa se liittoon sovitti-Venäjän kanssa, kerrotaan Berliinistä Exchange-lennätinyhtiölle tulleesta tiedonannossa.

Stuttgart, maalisk. 17 p. — Kansalliskonventioni otaksuutaan avattavan täällä tänään iltapäivällä, huolimatta rautatie-lakosta. Presidentti Ebert, sotaministeri Noske ja entinen pääministeri Scheidemann ovat täällä.

Lontoo, maalisk. 17 p. — Stuttgartista lennätetään Exchange-lennätinyhtiölle: Kenhaali Merker, ohjuri Karl Wilhelmheine, kuuluvat Preussin ministeristöön, sekä joitakin toisia saapui Stuttgartiin Berliinistä eilen. Pidettyään neuvotte-luja pitkän aikaa Ebertin kabinetti päätti ei ryhtyä neuvotte-luihin lähetystön kanssa.

Pariisi, maalisk. 17 p. — Rähäköiden kansanjoukko on tehnyt hyökkäyksen ranskalaisen pää-kortteeria vastaan Bonnissa ja rosvoonut kauppoja sekä yksityisiä asuntoja, tiedotetaan Berliinistä "Journalille". Meteli alkoi kun kansanjoukko hyökkäsi ranskalaisen sotilaskuorma-auton kimppuun, sen ajuri ja jottukin siinä olleet ranskalaiset up-seerit vain vaivojen pelastuen joutumassa lynshatuksi. Paikalle saapuneet poliisit olivat pakotettuja ampumaan kansanjoukkoon.

SPARTAKISTIT JA SOTILAAT TAISTELUSSA.

Amsterdam, maalisk. 17 p. — Laajalle levinneestä spartakistisesta liikkeestä Westfaliassa on ollut seurauksena taistelu sotilaiden ja spartakistien välillä, jossa useat ovat saaneet surmansa ja haavottuneet, kerrotaan "Telegraafille". Munsterista tulleesta tiedonannossa. Taistelun kerrotaan olleen yhä käynnissä eilen illalla Hagenissa, minne kuletettiin kiireesti so-

(Jatkoa viidennellä sivulla)

tilaita kukistamaan paikallinen sovittivalta.

Geneve, maalisk. 17 p. — Saksan armeijan ylikomentaja kenraali von Bylow ja Baijerin armeijan ylikomentaja kenraali Möhle ovat ilmoittaneet asettavansa komennettavansa joukot presidentti Ebertin käytettäväksi, tiedotetaan Stuttgartista.

PORTLANDIN KOMMUNISTIEN KUULUSTELU

Portland, Ore., 17 p. maalisk. —Kommunistien Työväenpuolueen jäsenen Karl Osterin, Fred Fryen ja Hurstin oikeus-jutussa tänään luettiin pitemmälti "punasta" kirjallisuutta, jota vastaajat tahtoivat esittää vastapainoksi syyttäjien esittämälle kirjallisuudelle. Tuomari Morrow ei voinut kieltää luke-mista, koska syyttäjät olivat esittäneet kirjallisuutta todistukseksi samalta alalta. Lukemisen suoritti lakimies U'Renin puolesta syytetty Fred W. Frye, sillä U'Renillä sattui olemaan kurkku kipeänä.

Eilen iltapäivällä oli todistajana Mrs. Julia Saulit, joka miehensä keralta on pidetty karkotusta varten Venäjälle. Hänkin todisti, että kommunistit eivät tarkota harjoittaa väkivaltaisuutta joukkotoiminnalla, jonka avulla puolueen ohjelmassa sanotaan proletariaatin astuvan valtaan.

Vastaajat lopettanevat todistusten esittämisen tänään, mutta asia menee valmiehistoon vasta perjantaina, koska huomien päivä kuuluu lakimiesten väitospuheisiin.

Rikollisesta syndikalismista pidätettyjen i.w.w.läisten asia tuskin pääsee esille tällä viikolla sattuneiden väkivallan takia. Lakimies Vanderveer on jo kaupungissa ollen valmiina jutun käsitelyyn.

KANSAKOULUOPETTAJAT JÄRJESTYVÄT UNIOON

Missoula, Mont., 17 p. maalisk. — Missoulan kansakoulu-opettajat ovat järjestyneet unioon ja ilmoittavat hankkivansa lupakirjan American Federation of Labor liitoita Yhtenä union päätarkoituksena on hankkia parempia palkkoja sellä tavalla virkailijain. Opettajat koettavat yhtyä, jos mahdollista, Montana yliopistonopettajien viime marraskuulla perustamaan ammattiyhdistykseen.